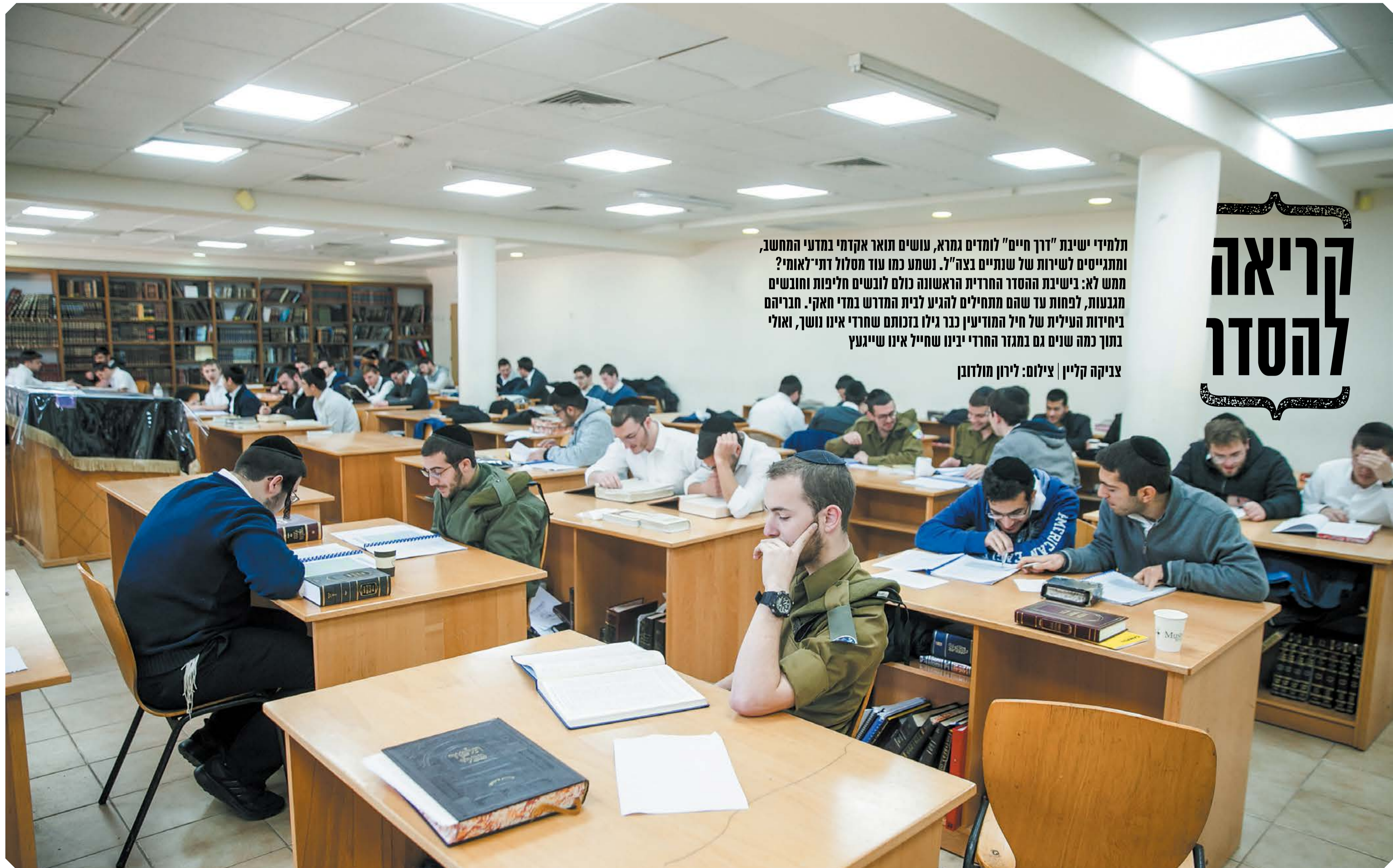

קריאה להסדו

תלמידי ישיבת "דרך חיים" לומדים גמרא, עושים תואר אקדמי במדעי המחשב, ומתגייסים לשירות של שנתיים בצה"ל. נשמע כמו עוד מסלול דתי-לאומי? ממש לא: בישיבת ההסדר החרדית הראשונה כולם לובשים חליפות וחובשים מגבעות, לפחות עד שהם מתחילים להגיע לבית המדרש במדי חאקי. חבריהם ביחידות העילית של חיל המודיעין כבר גילו בזכותם שחרדי אינו נושך, ואולי בתוך כמה שנים גם במגזר החרדי יבינו שחייל אינו שייגעץ

צביקה קליין | צילום: לירון מולדובן

להתחבר לעולם הזה. הרב כרמי גרוס

16

שנה עברו מאז שהגעתי למתקן ארם, כדובר צה"ל לתקשורת הרתית והחדרית, כדי לפגוש את טירונו הנח"ל החרדי. יחד איתי ביקרו שם כתב מגזין חרדי וצלם. בכירי צה"ל תלו באתם ימים תקוות רבות בגדוד החדש, וסברו שיש בכוחו לחולל שינוי ביחס החרדים לגיוס. כדי לקדם את המטרות, ביקש הצבא להוכיח שהנח"ל החרדי מבוסס על היילים חרדים של ממש, ולא רק על דתיים-לאומיים ו"שבאנז'קים". בפועל, למרות שירת "הקודש ברוך הוא אנחנו אוהבים אותו" שנשמעה בבסיס לקראת היציאה למסע, ולמרות המטבח הכשר המהדרין והעיתונים החרדיים שפורשו באוהלים, רוב החיילים בחולל לא נראו כמייצגים קלאסיים של היציבור הזה. הכתבה שפורסמה בסופו של דבר הציגה את הנח"ל החרדי באופן שלילי.

לפני כמה ימים, כשעשיתי את דרכי לישיבת ההסדר "דרך חיים" בגנייבנה, חששתי שאתקבל שוב באותה תופעה: מסגרת שנושאת את התואר "חרדית", אך מאוכלסת בשולי המגזר ובצעירים חרד'לים. מיד כשנכנסתי לבית המדרש, הבנתם שהפעם הסיפור שונה. למעט מדי התאקו של כמה חיילים חרדים, הצבעים היחודיים שנראים כאן הם שחור החליפה ולובן החולצה.

שלט שנתלה כאן מודיעי כי "יש מיעוט בתזנים, על כן מי שיעלה להיות חזן ארבע פעמים בשבוע יקבל קופיקס בבתנה", אך עושה רושם שאין מיעוט כלומדי תורה. בשעת בוקר, בית המדרש מלא עד אפס מקום. חלק מהתלמידים רכונים מעל הגמרא, אחרים משנגנים הלכת שבת או מעיניים בחבורת של תוכנית משגיחי הכשרות שהפעילה הרבנות הראשית. כמה מהם עטורי זקן, אחרים מתהדרים בפציאות ארוכות.

בסגרת יומם של התלמידים כאן יש עוד גורם שמוביל אותם משיבות ההסדר ה"רגילות": לימודים אקדמיים. מהשעה חמש אחר הצהריים ועד עשר בלילה הם לומדים בקמפוס החרדי של המכללה האקדמית

אשקלון, והשוכן גם הוא בגנייבנה. תלמידי שיעור א' שהגיעו לכאן בלי תעודת בגרות עוברים שנה של מכינה קדם-אקדמית; השאר ניגשים מיד לתואר ראשון במדעי המחשב. בסוף שיעור ג' (אוד' ד', במקרה של אלה שנרדשו ללימודי מכינה) הם מקבלים את התואר, ומתגייסים

לא מתכוונים להוריד את הראש. מימין לשמאל: חיים גרוס, אלעזר ללום ושלמה הדר, ותלמידי הישיבה

בשנת הלימודים האחרונה שלהם, לפני הגיוס בפועל, נחשבים כבר לחיילים ולבושים מדים. לדברי גרוס, הישיבה מציעה רק תואר במדעי המחשב משום ש"הצבא מחפש חיילים עם רקע בתכנות ובסייבר". ככלל, זהו תחום אקדמי נוח יחסית עבור המגזר, משום שאינו כולל לימודים ומנוגדים לתפיסת העולם החרדית. הלימודים במסגרת זו לא וולים בכלל: כל תלמיד משלם 2,200 שקלים בחודש. חצי מהסכום מועבר לישיבה, שמתוקצבת גם בכספי משרד החינוך ומשרד הביטחון, והחצי האחר מועבר למכללה האקדמית אשקלון. בוגרי הישיבה משתלבים בחטיבה הטכנולוגית ליבשה, ביחידה 8200 וביחידה 81 של חיל המודיעין, וגם בחיל האוויר ובחיל הים. אנחנו משתדלים לשלוח אותם כקבוצה קטנה לכל מקום. רובם משתתפים ביחידות טכנולוגיות, אך יש גם כמה בנבעתי ובצנחנים".

שלמה הדר, בן 18 מאשדוד, לומד בשיעור ב' בישיבה. בשנת התיכון הוא למד בישיבה הקטנה "תורה אור" החרדית-ספרדית בעירו. בחינות בגרות לא עמרו של על הפרק, ולכן בשנה לעברו למד כאן הדר במסלול של מכינה קדם-אקדמית. "התלתתי לחשוב על החיים שלי, והחלטתי שאני רוצה להיות חרדי, אבל לא לחשב כל שקל שאני מוציא", הוא מספר. "אני לא רוצה להיות אבדך שראוי אם יקבל 2,000 שקלים לחודש או לא, וגם אם אחליט לעבור, אני לא רוצה לעמוד מול שוקת שבורה או להרווח שכר מינימום."

"אבא שלי שמע על הישיבה הזאת, ובאנו יחד לבקר. הופתענו לראות שהחברה פה באמת לומדים תורה, גם בהפסקת הצהריים. המחשבה שלנו תמיד הייתה שמקום שבו לומדים גם קודש וגם חול מיועד ל'נושאים'. פתאום אנחנו מגיעים לכאן ומתרגמים מתחפלות, וראים שכל כולם במושים בחליפתם, פוגשים חבר'ה שלומדים תורה לא כי מחייבים אותם אלא כי הם רוצים לנצל כל רגע

– ובמקביל לומדים מקצועות חול בכל הכות. אבא הכין

צילום: אביר סולטרן - פילאש 90

לא ייצוג קלאסי של המגזר. לוחמי הנח"ל החרדי (למצולמים אין קשר לכתבה)

שזה מקום רציני, שלא יבוכו לי את הזמן, ושאוכל לגדול בו. אז החלטתי להירשם". אלעזר ללום, בן 20 מקריית-היובל בירושלים, הוא בוגר ישיבת "בניין אב" בעיר, ישיבה קטנה שגם בה אין עיסוק במקצועות חול. "למדנו תורה מ'9 בבוקר עד 11 בלילה, והיאטי שאנשים מתחננים מיד אחר כך בלי שיש להם כיוון בחיים. הם לא יודעים רבר על העולם האמיתי. אמרתי לעצמי שאני לא רוצה להיות כזה, לא בא לי לגדר כסף כדי לסיים את החודש או כדי להצליח לשלם שכירות. רציתי לימודים שיאפשרו לי חיים טובים יותר, ולכן החלטתי להירשם לכאן".

כעת הוא בשנתו השלישית בישיבה, השנה השנייה ללימודי התואר. "יהי במחזור שלנו פקטושים, ולא הרבה הצליחו להישאר במכינה. בעצם, מתוך 20 שהתנהילו את המכינה, רק אני סיימתי", הוא אומר. "משנה לשנה התוכנית של המכינה משתפרת", אומר הדר. "בהתחלה לא חישוב נכון את מה שהתלמידים צריכים לדעת כדי ללמוד במכללה, אבל לשמחתי הפיקו לקחים. במחזור שלי כבר קיבלנו ידע נרחב במתמטיקה ובסיס מוצק לבנות עליו תואר במדעי המחשב".

התלמידים נמצאים כעת בתקופת המבחנים של סוף הסמסטר, ומתכוננים להיבחן בתכנות ובמתמטיקה. הלחץ מורגש אצלם היטב, והם לומדים שעות נוספות כדי להצליח במשומה. "הגתח היסוד היא שזו ישיבה לתלמידים חזקים בלבד", אומר הרב גרוס. "מי שנכשל, נושר. לומדים אצלנו ברמה הכי גבוהה שיש".

התורניים גבוהה כמו זו של הלימודים האקדמיים, ללום צוחק: "היא גבוהה מדי. בסדר בוקר אנחנו צריכים ללמוד דף גמרא שלם בכל יום, ויש כמובן סדרים נוספים. בכל שבוע אנחנו נבחרים על החומר, ומי שלא עומד ברוף נאלץ כראשון של יבד לעזוב".

ובכל זאת, בן דפי גמרא ושורות קוד, הדר מוצא גם

“שלמה הדר, תלמיד שיעור ב': 'החלטתי שאני רוצה להיות חרדי, אבל לא אבדך שמחשב כל שקל שהוא מוציא. הגעתי לכאן עם אבא שלי, והופתענו לראות שהחבר'ה פה באמת לומדים תורה, גם בהפסקת הצהריים. המחשבה שלנו תמיד הייתה שמקום שבו לומדים גם קודש וגם חול מיועד לנושאים'”

